

Kmetijske in rokodelske novice.

Na svetlobo dane od c. k. kmetijske družbe.

Tečaj III.

V sredo 30. Maliserpana. 1845.

List 31.

Razne pota.

(Kmetam.)

Oj kmet, al veš do kruha pot?
Al veš, kje poln dobi se sod?
Plüg in matika vesta za-nj;
Le prašaj ju, kdar vstaneš 'z sanj.

Pa rano vstani; nezaspan
Rabotaj, dôkler sije dan;
Skerbno obdelaj si polje,
Okôplji v nogradu tertje.

Pomladni hlad, poletni znoj
Po versti hodi naj s teboj;
Na levo, desno ne poglej
In stopaj z njima zvest naprej.

In kdar se leto jeseni,
Se ti na njivi hleb zori;
In kdar umrè jesenski grom,
Tekoč ti nograd zajde v dom.

Al veš, kjé rajnši se dobé?
Po krajcarjih se pride tjé.
Sej — komur krajcarja ni mar,
Ni nikdar rajnša gospodar.

Veš kod se v siromaštvo gré?
Skoz hiše s smreko znamnjane;
V njih sladko vince točijo,
In nove kvarte hranijo.

In v zadnji torba se dobó;
Kdar pojdeš vùn, le vzemi jo.
Oj! kak se ti lepo podá
Beraška prazna mavhica!

V nji boš lesén kozare dobil,
Z njim bodeš hladno pitje pil;
Kjer koli najdeš bistri vir
Zastonj — tam je sam Bog oštir.

Kjé je pa steza do česti,
Do mirne, sréčne starosti?
Od te poštnje ti pové:
Naravnost po dolžnostih gré.

Če najdeš na-nji križempot,
Ne veš, al šel bi tam al tod,
Le prašaj svôjo dôbro vést,
Sej krajnsko zna — pa bod' ji zvest.

Kjé néki steza v grob peljá?
Ta se zgrešiti pač ne da;
Po nji vsi hodimo vsak dan,
Na nji počivamo vsak dan.

Al unstran grôba se zdeli,
Na lévo, desno tam derži;
Na ktero si boš nágnil vést,
To pojdeš — téga bodi svest.

Rodoljub Ledinski.

Kakó bi se več turšiče ali koruze pridelovalo?

Skušnja sedajnih časov dovelj pokaže, da malokteri zemeljski pridelek toliko verže, kakor turšica. Ko bi si kmetovavci to resnico v glavo vzeli, gotovo bi več turšice sejali, kot je sicer sejejo. Ko bi nekteri le zgoli turšično slamo pridelovali, bi jim to samo za živinsko klajo že velik dobiček prineslo. Turšica da zernje za človeški živež, slama pa je živini grozno tečna piča. Ako kmetovavec njivo za turšično setev pripravi in obdela, kakor gré, mu zmed vsih pridelkov nar več verže. Kakor je pri vsakim delu in opravi prave umnosti in vednosti treba, také mora tudi kmetovavec prebrisane glave biti, in se pri kmetovanju po vsi pridnosti in vednosti obnašati, da njegov trud zastonj ne bo.

Na Krajnskem sejejo pri malih kmetijah več turšice, ko pa pri velikih; zakaj de se také godi, vzrokov in zgovorov nikoli ne zmanjka: Nekteri pravijo, da pridelovanje turšice preveliko delavnih rok pobêre in de dostikrat komaj po-

troške obdelovanja povernjene dobijo. Ta zgovor je resničen, pa se mu práv lahko pomaga. — Gotovo je, da turšica hoče pridno in skerbno obdelana, večkrat v rasti okopana ali osuta biti; kdor tega ne stori, truda povernjeniga ne dobi. Krajnski zemljaki! pripravite si po izgledu družih dežel tako orodje, postavimo: sejavne ali sadivne mašine in dobre osipavne drevésa, z kterimi bote zamogli turšico obdelovati, po tem vam bo pol menj delovcov potreba, in vidili bote, da se vam bo delo po dvoje povračevalo. Le v pomanjkanju praviga orodja tečí vzrak, da se ljudje višjiga posevka in pridelovanja turšice ne poprimejo. To orodje saj vender ni také drago, da bi si ga ne mogli omisliti. — Drugi se pa zgovarjajo in pravijo, da se deželni zrak turšici ne perleže; de je pri nas za-njo premerzlo; de se turšica le v toplih krajih popolnoma dobro obnaša in rada rodi. Tudi to je nekoliko res, pa je tudi to res, da turšica tudi v merzlih krajih dozori in de še clo v gorah donese, kjer ajda (sternišnica na pšeniče vsejana) ne dozori, in de jo po hribih bogato pridelujejo. Koliko več bi